

UNIUNEA NAȚIONALĂ A BAROURILOR DIN ROMÂNIA

BULETIN INFORMATIV al Consiliului Uniunii și al Comisiei Permanente a U.N.B.R.

Serie Nouă Anul II Numărul 7 25 noiembrie 2015

Partea I: INFORMARE CU PRIVIRE LA ACTIVITATEA COMISIEI PERMANENTE A UNIUNII NAȚIONALE A BAROURILOR DIN ROMÂNIA

Activitatea Comisiei permanente în sedinte de lucru

Ședința Comisiei Permanente a U.N.B.R. din data de 13-14 noiembrie 2015

La ședință au fost **invitați** și au dat curs invitației următorii:

- domnul avocat Călin Zamfirescu, președinte de onoare al UNBR;
- domnul avocat Florin Petroșel președintele Casei de Asigurări a Avocaților;

Ordinea de zi:

1. Aprobarea procesului verbal al ședinței Comisiei Permanente a U.N.B.R. din 03 – 04 septembrie 2015;
2. Stadiul inițiativei parlamentare privind modificarea și completarea legislației privind profesia de avocat. *Raportori: Vicepreședinții UNBR conf. univ. av. dr. Traian Briciu și prof. univ. dr. av. Ion Chelaru;*
3. Stadiul propunerilor și punctelor de vedere comunicate la UNBR potrivit Hotărârii Consiliului UNBR nr. 7/04.09.2015 pentru finalizarea obiectivelor de politică profesională menționate la art. 1 din Hotărâre, în raport de evidențele UNBR. *Raportori: Vicepreședinții UNBR și secretar general al UNBR av. Constantin Parascho. (Proiectul CAA privind informatizarea sistemului CAA – detalii, stadiu – va fi prezentat de Președintele CAA av. dr. Florin Petroșel);*

4. Consfătuirea de lucru a celor mai tineri consilieri ai barourilor din România (14 – 15 noiembrie 2015). Obiective. Repartizare responsabilități ale membrilor Comisiei Permanente.;
5. Stadiul pregătirii sărbătoririi „Zilei Avocatului European”. Măsurile organizatorice;
6. Proiecte de perfecționare profesională a avocaților prin atragerea de fonduri europene. Prezentare. *Raportor: Vicepreședinte UNBR conf. univ. dr. av. Traian Briciu;*
7. Pregătirea activității de asistență judiciară în anul 2016. Stadiul. *Raportor: Vicepreședinte UNBR lect. univ. dr. av. Petruț Ciobanu;*
8. Stadiul pregătirii măsurilor specifice ultimei ședințe a Consiliului UNBR din anul 2015, ce vor fi inițiate de Consiliul CAA. *Raportor: Președinte CAA - av. dr. Florin Petroșel;*
9. Prezentarea proiectului de colaborare dintre UNBR și Barouri pe de o parte și Asociația Municipiilor din România și Asociația Orașelor din România pe de altă parte;
10. Organigrama UNBR. Stadiul proiectului de modificare și actualizare. *Raportor: Vicepreședinte UNBR lect. univ. dr. av. Petruț Ciobanu;*
11. Lucrări curente;
12. Diverse.

Cu privire la ordinea de zi, menționăm următoarele:

I. Referitor la pct. 2 și 3 al ordinii de zi, s-a prezentat stadiul în care se află inițiativele parlamentare privind modificarea și completarea legislației privind profesia de avocat, precum și stadiul implementării proiectului privind informatizarea CAA, după cum urmează:

1. în ce privește **proiectul de modificare a Legii nr. 51/1995**, acesta se află în prezent la Comisia Juridică a Camerei Deputaților pentru aviz, fiind trimise și amendamentele primite de la avocați;
2. în ce privește **proiectul Legii sistemului CAA**, proiectul a fost adoptat cu o largă majoritate de către Senat (nu au fost colegi avocați din Senat care să-și retragă sprijinul), a fost trimis la Camera Deputaților.
3. în ce privește Proiectul privind informatizarea CAA, se constată că la nivelul CAA au fost realizate lucrările de reparație și completare a instalațiilor (finalizarea se estimează ca va avea loc în data de 19.11.2015) și s-a constituit Echipa de Proiectare pentru problemele tehnice IT; în urma analizei a rezultat că 13 filiale CAA folosesc programe informatice proprii, restul de 28 utilizând programul informatic pus la dispoziție de CAA, (inclusiv 18 barouri folosesc acest program; există unele filiale CAA care nu au conectivitate la internet; programul „*Interfața comună barou-filială extinsă la nivel național*” vă începe cu cele 28 de filiale care utilizează programul informatic pus la dispoziție de CAA, prin dezvoltarea/extinderea unui proces (program) de export automat al datelor de interes, urmând ca în paralel să se poată face documentarea și studiul asupra celorlalte filiale; programul „*contul meu extins la nivel național*” va cuprinde următoarele secțiuni: profil avocat, puncte de pensie, datorii avocat, simulator de pensii, simulator de penalități, secțiune de administrare, timpul de implementare preconizat fiind de 6-8 luni de la finalizarea primului program.

II. Cu privire la pct. 5 de pe ordinea de zi, s-au decis următoarele măsuri:

1. emiterea unui **număr special al revistei „Avocatul”** dedicat evenimentului, ce va conține lucrări și materiale, precum și interviuri; revista va avea și format electronic și format hârtie, care vor fi trimise și la barouri;
2. în planul de acțiuni trebuie **invitate barourile să organizeze acțiuni specifice**, pe care să le comunice la UNBR pentru a putea fi diseminate;
3. **afișul propus de către CCBE** să fie tradus în limba română de barouri, iar originalul în engleză să fie editat de UNBR și distribuit la barouri pentru afișare.
4. Baroul București va organiza „Zilele Baroului București” în perioada 10-11.12.2015, care va cuprinde și evenimente legate de „Ziua Avocatului European”; în acest sens, în sala de festivități a Tribunalului București se va organiza o sesiune de comunicări împreună cu UNBR și INPPA la 10.12.2015.
5. se dă **mandat președintelui și vicepreședintelui cu atribuții în domeniu pentru punerea în aplicare a proiectului**

III. În ce privește pct. 6 al ordinii de zi, Comisia Permanentă a aprobat participarea UNBR la următoarele proiecte:

- **Proiectul Actiones** (Active Charter Training through Interaction of National Experiences) - vizează Drepturile fundamentale – Legislația anti-discriminare, Legislația privind migrația, inclusiv dreptul la azil, protecția datelor, dreptul consumatorilor, o protecție jurisdicțională efectivă; cuprinde 5 cursuri de instruire de două zile care implică 30 de judecători și alți practicieni ai dreptului, fiecare abordând una din cele 4 domenii de fond de mai sus; în cadrul proiectului UNBR primește o finanțare de 14,650 euro, contribuția proprie în cadrul proiectului fiind de 2960 euro (20%); INPPA este partener asociat, fără obligații financiare;
 - **ROMANI CRISS [JUST/2014/JTRA/AG/EJTR Action grants to support European judicial training JUSTICE PROGRAMME (2014-2020)]** – INPPA are calitatea de partener, fără obligații financiare și se află la cea de a 2-a colaborare pe acest gen de proiecte, în anul 2012 fiind organizată o conferință similară; acest tip de colaborare, chiar dacă nu aduce o finanțare directă, rezultă în experiență care poate fi de folos la accesarea altor fonduri;
 - **Facilitarea accesului la o mai bună apărare a persoanelor suspectate sau acuzate de legea penală** – are ca scop consolidarea drepturilor persoanelor suspectate sau acuzate de crimă prin îmbunătățirea competențelor profesionale ale avocaților din oficiu și stagiariilor; parteneri în cadrul proiectului sunt Editura „Universul Juridic”, UNBR și INPPA; aplicația a fost depusă;
 - **Maximizarea rolului avocaților în punerea în aplicare a standardelor cu privire la drepturile fundamentale la nivel național** – va contribui la aplicarea efectivă și coerentă a legislației UE, în special în domeniile de drept civil, drept penal și drepturile fundamentale și de a încrederii reciproce între practicienii din domeniul juridic; în cadrul proiectului vor participa Institutul European din România (aplicant), INPPA/UNBR (partener asociat), Freedom House, Bulgarian Lawyers for Human Rights și European Human Rights Association (Franța); aplicația ar urma să fie depusă în cursul lunii noiembrie a.c.;
- De asemenea, s-a luat act de posibile proiecte în care UNBR/INPPA se pot implica:**
- Action grants to support transnational projects to support judicial cooperation in criminal matters - JUST/2015/JCOO/AG (*Granturi pentru sprijinirea proiectelor privind susținerea cooperării judiciare în materie penală*) – a fost publicat în noiembrie 2015, termenul limită pentru depunerea aplicației fiind 19/01/2016 17:00 CET;
 - Action grants to support national or transnational projects to support judicial cooperation in civil matters - JUST/2015/JCOO/AG (*Granturi pentru sprijinirea proiectelor privind*

sustinerea cooperării judiciare în materie civilă) – a fost publicat în noiembrie 2015, termenul limită pentru depunerea aplicației fiind 19/01/2016 17:00 CET;

- Action grants to support national or transnational e-Justice projects - JUST/2015/JACC/AG/E-JU (*Granturi pentru sprijinirea proiectelor E-justice la nivel național sau transnațional*) – a fost publicat în noiembrie 2015, termenul limită pentru depunerea aplicației fiind 06/01/2016 17:00 CET;

- Action grants to support transnational projects aiming to build capacity for professionals in child protection systems and legal professionals representing children in legal proceedings - JUST/2015/RCHI/AG/PROF (*Granturi pentru sprijinirea proiectelor care vizează crearea / perfecționarea capacității profesioniștilor din domeniul protecției copilului și a profesioniștilor juriști care reprezintă copii în cadrul procedurilor legale*)

- Joint Justice & Daphne call - Actions grants to support national or transnational projects to enhance the rights of victims of crime/victims of violence- JUST/2015/SPOB/AG/VICT (*Granturi pentru sprijinirea proiectelor naționale sau transnaționale pentru sporirea drepturilor victimelor crimelor / victimelor violențelor*).

Comisia Permanentă a aprobat constituirea unui grup de lucru al Comisiei Permanente care să aibă ca obiect analizarea proiectelor din fonduri structurale sau alte fonduri UE ce pot fi accesate, care să facă propuneri în acest sens Comisiei Permanente, inclusiv cu privire la stabilirea unei proceduri, din care să facă parte: doamna și domnii avocați Monica Livescu, Ion Turculeanu și Traian Briciu.

IV. În cadrul pct. 7 al ordinii de zi, ținând cont de semnalele venite din țară cu privire la problemele ivite în aplicarea Protocolului dintre Ministerul Justiției și UNBR privind cuantumul onorariilor pentru prestațiile avocațiale din oficiu, în special referitor la reducerea cuantumului onorariilor.

Comisia Permanentă a aprobat constituirea unui grup de lucru pentru redactarea unui Regulament cu privire la aplicarea unitară a Protocolului dintre Ministerul Justiției și UNBR din care să facă parte decanii Barourilor Bacău, Suceava, Mureș, Alba și prodecanul Baroului București

De asemenea, referitor la problematika curatorilor speciali comisia Permanentă a decis **să solicite CSM-Secția Judecători adoptarea unei hotărâri privind bune practici în stabilirea remunerației minime pentru curatorii speciali;** de asemenea, a solicitat ca DCAJ să întreprindă demersuri pentru **clarificarea legislației vizând avansarea remunerației de către reclamant în condițiile prevăzute de OUG nr. 80-2013.**

V. În ce privește, pct. 4 de pe ordinea de zi, Consfătuirea a avut loc sâmbătă, 14.11.2015 la cele 2 sedii ale INPPA din București, sector 3, din str. Vulturilor nr. 23 (10³⁰-13³⁰) și Calea Moșilor nr. 88 (15⁰⁰-19⁰⁰).

Lucrările consfătuirii de lucru a celor mai tineri consilieri ai barourilor membre UNBR au fost deschise și conduse de către domnul av. dr. Gheorghe Florea, Președintele U.N.B.R. care a mulțumit celor 27 de tineri consilieri din consiliile barourilor membre ale UNBR care au răspuns invitației.

La consfătuire au participat cei patru Vicepreședinți ai UNBR, cu responsabilități în dezvoltarea și coordonarea principalelor activități atribuite de către Comisia Permanentă a UNBR, astfel:

- dl. av. Traian Briciu, coordonator al Departamentului de Protecție a profesiei, informare și relații publice;

- dl. av. Petruț Ciobanu, coordonator al Departamentului de Coordonare a Asistenței Judiciare;

- dl. av. Ion Turculeanu, coordonator al activității Departamentului Afaceri Europene, cooperare internațională și programe;
- dl. av. Ioan Chelaru, coordonator al Departamentului pentru perfecționarea legislației profesiei și legătura cu Parlamentul și alte organe și instituții centrale cu atribuții în domeniu.

Participanții sunt anunțați cu privire la imposibilitatea doamna Vicepreședinte av. Cristina Gheorghe, coordonator al departamentului pentru activitatea Casei de Asigurări a Avocaților de a fi prezentă, din cauza blocajelor de pe aeroportul din Paris.

Au fost prezentați membrii Comisiei Permanente: dna. av. Monica Livescu, dl. av. Ioan Ioanovici, dl. av. Nicolae Zărnescu, dl. av. Radu Ștef, dna. av. Stanca Ioana Gidro, dl. av. Lazăr Gruneanțu, dl. av. Doru Ioan Tărăcilă, dl. av. Ion Ilie-Iordăchescu, Consilieri ai CP cu responsabilități în coordonarea unor grupuri de lucru permanente, alcătuite pentru dezvoltarea obiectivelor și strategiilor UNBR.

Lipsește, motivat, dl. consilier av. Ion Dragne, decan al Baroului București precum și Președintele de Onoare al UNBR, av. Călin Andrei Zamfirescu.

Pe lângă cei cinci vicepreședinți cu responsabilitățile specifice, coordonarea proiectului va fi asigurată de membrii Comisiei Permanente special desemnați: **dl. av. Nicolae Zărnescu**, (rol de coordonare a comunicării și conlucrării/moderării subgrupurilor de lucru pe problematici ce se vor constitui în interiorul grupului) și **doamna consilier av. Monica Livescu**.

S-a decis elaborarea și comunicarea unei minute privind activitățile desfășurate, care va fi urmată de comunicarea din partea participanților a aderenței la unul sau mai multe subgrupuri ce se vor forma. Coordonatorii grupului de lucru, care va transmite proiecte, puncte de vedere, propuneri Consiliului UNBR, vor decide modalitatea de conlucrare și vor face propuneri privind alocațiile bugetare necesare pentru activitatea grupului de lucru și finalizarea Proiectului "Avocatura din România în 2025" (Evoluția profesiei de avocat în perspectivă).

*

S-au adoptat următoarele DECIZII, REZOLUȚII:

1. Decizia Comisiei Permanente nr. 37/2015

„Comisia Permanentă a Uniunii Naționale a Barourilor din România, în ședința din 13.11.2015,

Pentru a îndeplini atribuțiile prevăzute la art. 68 alin. (1) lit. a) și (3) din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, republicată (în continuare Lege) și ale art. 32 lit. a) din Hotărârea Consiliului UNBR nr. 5/2011 privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Uniunii Naționale a Barourilor din România și de desfășurare a ședințelor Consiliului Uniunii Naționale a Barourilor din România (în continuare Regulamentul),

Având în vedere Hotărârea Consiliului UNBR nr. 7/05.09.2015 privind obiectivele de politică profesională, comunicată către membrii Consiliului UNBR și barouri prin intermediul Buletinul Informativ, în data de 07.10.2015, precum și faptul că nu s-a înregistrat la UNBR nicio propunere în acest sens,

Tinând cont de dispozițiile art. 28 alin. (8) din Regulament

DECIDE :

Art. 1. – Se aprobă constituirea unui grup de lucru coordonat de domnul avocat Ion Turculeanu și format din doamnele și domnii avocați consilieri: Cristina-Reveica Gheorghe Traian Briciu, Petruț Ciobanu Ion Chelaru, Kecseti Krisztina, Aurel Despa, Ioan Rus și doamna av. Monica Cercelescu, șeful Departamentului de Comunicare Publică al UNBR, lista putând fi completată la cerere..

(2) Grupul de lucru are ca sarcină finalizarea propunerii obiectivelor de politici profesionale și comunicarea unui material final la UNBR până la data de 30.11.2015, pentru a putea fi comunicat membrilor Consiliului UNBR până la data de 01.12.2015 și a figura pe ordinea de zi a ședinței viitoare a Consiliului UNBR.

(3) Coordonatorul grupului de lucru va prezenta un raport privind activitatea grupului de lucru la următoarea ședință a Comisiei Permanente.

Art. 2. – Grupul de lucru va avea la dispoziție materialele relevante, care vor fi comunicare membrilor prin grija Secretariatului General al UNBR.

Art. 3. – Prezenta decizie va fi supusă ratificării Consiliului UNBR și se comunică membrilor Comisiei Permanente a U.N.B.R. și celorlalți membri ai grupului de lucru care nu fac parte din Comisia Permanentă.

COMISIA PERMANENTĂ a UNBR”

2. Decizia Comisiei Permanente nr. 38/2015

„Comisia Permanentă a Uniunii Naționale a Barourilor din România, în ședința din 13.11.2015,

Pentru a îndeplini atribuțiile prevăzute la art. 68 alin. (1) lit. a) și (3) din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, republicată (în continuare Lege) și ale art. 32 lit. a) din Hotărârea Consiliului UNBR nr. 5/2011 privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Uniunii Naționale a Barourilor din România și de desfășurare a ședințelor Consiliului Uniunii Naționale a Barourilor din România (în continuare Regulamentul),

Având în vedere necesitatea de a participa cât mai activ la procesul accesării de fonduri europene sau structurale pentru proiecte care interesează profesia de avocat și organele profesiei

Tinând cont de dispozițiile art. 28 alin. (8) din Regulament

DECIDE :

Art. 1. – Se aprobă constituirea unui grup de lucru format din doamna și domnii avocați consilieri: Monica Livescu, Traian Briciu și Ion Turculeanu

(2) Grupul de lucru are ca sarcină de a analiza proiectele din fonduri structurale sau alte fonduri UE ce pot fi accesate și de a face propuneri în acest sens Comisiei Permanente, inclusiv cu privire la stabilirea unei proceduri.

(3) Grupul de lucru va prezenta un raport privind activitatea acestuia la fiecare ședință a Comisiei Permanente.

Art. 2. – Grupul de lucru va avea la dispoziție materialele relevante, care vor fi comunicare membrilor prin grija Secretariatului General al UNBR.

Art. 3. – Prezenta decizie va fi supusă ratificării Consiliului UNBR și se comunică membrilor Comisiei Permanente a U.N.B.R.

COMISIA PERMANENTĂ a UNBR”

3. Decizia Comisiei Permanente nr. 39/2015

„Comisia Permanentă a Uniunii Naționale a Barourilor din România, în ședința din 13.11.2015,

Pentru a îndeplini atribuțiile prevăzute la art. 68 alin. (1) lit. a) și (3) din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, republicată (în continuare Lege) și ale art. 32 lit. a) din Hotărârea Consiliului U.N.B.R. nr. 5/2011 privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Uniunii Naționale a Barourilor din România și de desfășurare a ședințelor Consiliului Uniunii Naționale a Barourilor din România (în continuare Regulamentul),

Având în vedere necesitatea de a implica tinerii membri ai consiliilor barourilor în activitatea organelor centrale de conducere ale profesiei de avocat și de a exista un for de dezbateri care să analizeze viitorul și direcțiile profesiei de avocat în România pentru orizontul de timp 2025, precum și voința manifestată de cei 27 de participanți la Consfătuirea de lucru a celor mai tineri consilieri ai barourilor din România din 14 noiembrie 2015,

Tinând cont de dispozițiile art. 28 alin. (8) din Regulament

DECIDE :

Art. 1. – Se aprobă constituirea unui grup de lucru cu rol consultativ, coordonat de către domnul avocat consilier Nicolae Zărnescu, care va fi sprijinit de doamna avocat consilier Monica Livescu alcătuit din vicepreședinții U.N.B.R., în funcție de responsabilitățile primite, ceilalți membri ai Comisiei Permanente care își manifestă dorința de a participa și cei mai tineri avocați din cadrul consiliilor barourilor din România, care doresc să facă parte din proiect.

(2) Grupul de lucru are ca sarcină de a analiza și propune organelor centrale ale profesiei de avocat proiecte privind viitorul profesiei în România prin intermediul unor rapoarte periodice ce vor fi aduse la cunoștința Consiliului U.N.B.R. și Congresului Avocaților din România.

Art. 2. – (1) Grupul de lucru își va stabili propriul regulament de organizare și funcționare, care va fi aprobat de către Comisia Permanentă a U.N.B.R..

(2) Grupul de lucru va avea la dispoziție sprijinul Secretariatului General al U.N.B.R.

Art. 3. – Prezenta decizie va fi supusă ratificării Consiliului U.N.B.R. și se comunică membrilor Comisiei Permanente a U.N.B.R

COMISIA PERMANENTĂ a UNBR”

B. Activitatea Comisiei Permanente a U.N.B.R. între ședințe

1. UNBR va organiza la data de 10 decembrie 2015 Ziua Europeană a Avocaților, care va avea ca temă centrală "Libertatea de exprimare". (Comunicat – 16.09.2015);

2. S-a constituit Grupului de lucru privind „Evoluția profesiei de avocat în perspectivă”, format din cei mai tineri membri ai Consiliilor Barourilor din Romania (Comunicat – 16.09.2015);

3. Participarea la Conferința internațională cu tema "Dialogul interprofesional între judecători, procurori și avocați – necesitate în consolidarea justiției în societatea democratică în România" ([Comunicat](#) – 18.09.2015);

4. Parlamentul European a propus ca UE să adopte o directivă fermă și cuprinzătoare privind asistența juridică (Anunț – 21.09.2015). La data de 8 septembrie 2015, Parlamentul European a adoptat [Rezoluția referitoare la situația drepturilor fundamentale în Uniunea Europeană \(2013-2014\) \(2014/2254\(INI\)\)](#). Conform acestei Rezoluții, "este esențial ca UE să adopte o directivă fermă și cuprinzătoare privind asistența juridică", având în vedere că numeroase state membre "limitează dreptul privind accesul la justiție al persoanelor care nu dispun de mijloace financiare suficiente (punctul 162)";

5. ICCJ statuează că: *Profesia de avocat nu poate fi exercitată decât de persoane care dețin legal titlul profesional de avocat dobândit în cadrul barourilor înființate și organizate prin lege cu procedura prevăzută de lege. Persoanele care exercită acte specifice profesiei de avocat sub titlul de "avocat" pretins atribuit de asociații înființate de particulari săvârșesc infracțiunea de exercitare fără drept a profesiei de avocat cu consecințele prevăzute de art. 26 din Legea nr. 51/1995 privind organizarea și exercitarea profesiei de avocat* ([Comunicat](#) – 21.09.2015);

6. Conferința „Dialogul interprofesional între judecători, procurori și avocați – necesitate în consolidarea Justiției în societatea democratică în România”, București (Anunț – 23 septembrie 2015);

7. La 23 septembrie 2015 în cadrul Conferinței internaționale cu tema „Dialogul interprofesional între judecători, procurori și avocați – necesitate în consolidarea Justiției în societatea democratică în România” ([Comunicat](#) – 23.09.2015) a fost semnată „[Carta interprofesională între judecători, procurori și avocați](#)”, document care stabilește cadrul dialogului interprofesional;

8. S-a validat examenul de primire în profesie – sesiunea septembrie 2015 prin [Decizia Comisiei Permanente a UNBR nr. 33 / 29 septembrie 2015](#) (Anunț – 29 septembrie 2015);

9. S-a publicat [Decizia nr. 15 din 21 septembrie 2015](#) a Înaltei Curți de Casație și Justiție – ICCJ privind examinarea recursului în interesul legii formulat de către procurorul general al Parchetului de pe lângă ICCJ vizând interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 348 din Codul penal, în ipoteza exercitării activităților specifice profesiei de avocat de către persoane care nu fac parte din formele de organizare profesională recunoscute de Legea nr. 51/1995 (Anunț – 04 noiembrie 2015);

10. Conferinței Uniunii Profesiilor Liberale din România (UPLR), Ediția 2015 (Anunț – 10 noiembrie 2015).

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
COMPLETUL COMPETENT SĂ JUDECE RECURSUL ÎN INTERESUL LEGII

D E C I Z I A Nr. 15 din 21 septembrie 2015

Dosar nr. 10/2015

Ionuț Mihai Matei	- vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, președintele completului
Lavinia Curelea	- președintele Secției I civile
Roxana Popa	- președintele delegat al Secției a II-a civile
Ionel Barbă	- președintele Secției de contencios administrativ și fiscal
Mirela Sorina Popescu	- președintele Secției penale
Francisca Maria Vasile	- judecător la Secția penală
Ioana Alina Ilie	- judecător la Secția penală
Leontina Șerban	- judecător Secția penală
Anca Mădălina Alexandrescu	- judecător Secția penală
Ștefan Pistol	- judecător la Secția penală
Lucia Tatiana Rog	- judecător la Secția penală
Ana Maria Dascălu	- judecător la Secția penală
Rodica Aida Popa	- judecător la Secția penală
Săndel Lucian Macavei	- judecător la Secția penală - judecător-raportor
Aurel Gheorghe Ilie	- judecător la Secția penală
Silvia Cerbu	- judecător la Secția penală
Cristina Geanina Arghir	- judecător la Secția penală
Valentin Horia Șelaru	- judecător la Secția penală
Lavinia Valeria Lefterache	- judecător la Secția penală
Florentin Sorin Drăguț	- judecător la Secția I civilă
Elena Floarea	- judecător la Secția I civilă
Eugenia Voicheci	- judecător la Secția a II-a civilă
Lucia Paulina Brehar	- judecător la Secția a II-a civilă
Doina Duican	- judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Gabriela Elena Bogasiu	- judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Completul competent să judece recursul în interesul legii ce formează obiectul Dosarului nr. 10/2015 este constituit conform prevederilor art. 473 alin. (1) din Codul de procedură penală, art. 271 și art. 272 alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Ședința este prezidată de către vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, judecător Ionuț Mihai Matei.

Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție este reprezentat de doamna procuror Marinela Mincă, procurorul șef al Biroului de Reprezentare din cadrul Serviciului Judiciar Penal al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

La ședința de judecată participă doamna magistrat-asistent Adina Andreea Ciuhan Teodoru, desemnată în conformitate cu dispozițiile art. 276 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul competent să judece recursul în interesul legii a luat în examinare recursul în interesul legii formulat de către procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție vizând interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 348 din Codul penal (corespondent al art. 281 din Codul penal anterior), în ipoteza exercitării activităților specifice profesiei de avocat de către persoane care nu fac parte din formele de organizare profesională recunoscute de Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, republicată, cu modificările ulterioare.

Magistratul-asistent referă cu privire la faptul că la dosar au fost depuse raportul întocmit de judecătorul-raportor, care a fost comunicat tuturor membrilor completului de judecată, precum și cereri de intervenție formulate în cauză de către Tuluș Marin, avocat în structura "UNBR 2004", Tanco Corneliu, avocat în structura "UNBR 2004", "Uniunea Națională a Barourilor", prin avocat Viorel Nimerincu și Teodorescu Nicușor.

Președintele Completului competent să judece recursul în interesul legii acordă cuvântul reprezentantului procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție cu privire la cererile de intervenție depuse la dosarul cauzei.

Doamna procuror, având cuvântul, pune concluzii de respingere ca inadmisibile a cererilor de intervenție, arătând că recursul în interesul legii este un instrument procedural prin care Înalta Curte de Casație și Justiție asigură interpretarea și aplicarea unitară a legii, în realizarea rolului fundamental ce îi revine potrivit dispozițiilor art. 126 alin. (3) din Constituție, fiind o procedură necontencioasă. Totodată, doamna procuror precizează că soluțiile se pronunță în interesul legii, nu au efect asupra hotărârilor judecătorești examinate și nici cu privire la situația părților din acele dosare.

După deliberare, Completul competent să judece recursul în interesul legii a respins, ca inadmisibile, cererile de intervenție formulate în cauză, în raport cu dispozițiile art. 61 din Codul de procedură civilă, ale art. 471 alin. (1) și 474 alin. (2) din Codul de procedură penală.

Constatând că nu mai există alte chestiuni prealabile, președintele Completului acordă cuvântul reprezentantului procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție pentru susținerea recursului în interesul legii.

Reprezentantul procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție arată că examenul jurisprudențial efectuat a evidențiat mai multe orientări cu privire la obiectul recursului în interesul legii și, prin urmare, caracterul neunitar al practicii judiciare.

Astfel, potrivit unei orientări jurisprudențiale, instanțele au considerat că persoanele care nu fac parte din formele de organizare profesională consacrate prin Legea nr. 51/1995 republicată, cu modificările ulterioare, și își desfășoară activitatea în cadrul unor structuri constituite în temeiul unor hotărâri judecătorești, săvârșesc infracțiunea prevăzută de art. 348 din Codul penal (art. 281 din Codul penal anterior).

Într-o altă abordare, dimpotrivă, instanțele au considerat că persoanele mai sus menționate nu pot fi trase la răspundere penală pentru comiterea infracțiunii de exercitare fără drept a unei profesii sau activități, motivat de lipsa formei de vinovăție prevăzute de lege.

Opinia procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție este în sensul că, în cazul desfășurării activităților specifice profesiei de avocat de către persoanele care nu au dobândit această calitate prin modalitățile prevăzute de Legea nr. 51/1995, republicată, cu modificările ulterioare, și nu sunt membre ale unui barou constituit în temeiul acestei legi, ne aflăm în prezența infracțiunii de exercitare fără drept a unei profesii sau activități.

Domnul judecător Săndel Lucian Macavei a solicitat reprezentantului procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție să precizeze dacă prezenta sesizare vizează exclusiv fapte comise după apariția Legii nr. 255/2004, având în vedere

susținerile orale din cursul ședinței, precum și faptul că în anexele Dosarului nr. 10/2015 se regăsesc și hotărâri pronunțate anterior intrării în vigoare a acestei legi.

Cu referire la solicitarea domnului judecător Săndel Lucian Macavei, reprezentantul procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a arătat că prin modificarea Legii nr. 51/1995 prin Legea nr. 255/2004 este îndeplinită și condiția previzibilității legii, consacrată de Convenția Europeană a Drepturilor Omului, astfel încât ulterior acestei date nu s-ar mai putea invoca ambiguitatea legislației, aceasta având suficientă precizie și claritate pentru a permite destinatarilor ei să o înțeleagă și să-și dea seama că li se adresează.

În consecință, s-a precizat că, în situația anterioară intrării în vigoare a Legii nr. 255/2004, activitățile specifice profesiei de avocat exercitate de persoanele care nu făceau parte din formele de organizare profesională recunoscute de Legea nr. 51/1995, republicată, cu modificările ulterioare, și-ar fi putut găsi o eventuală justificare prin invocarea hotărârilor judecătorești anterior menționate, însă ulterior modificărilor aduse prin această lege toate argumentele de ordin jurisprudențial care confirmau legalitatea înființării acestor structuri nu mai sunt valabile.

Președintele Completului competent să judece recursul în interesul legii, constatând că nu mai sunt întrebări de formulat din partea membrilor completului, declară dezbaterile închise, iar Completul de judecată rămâne în pronunțare asupra recursului în interesul legii.

ÎNALTA CURTE,

Completul competent să judece recursul în interesul legii, deliberând asupra recursului în interesul legii, constată următoarele:

1. Problema de drept ce a generat practica neunitară

Prin recursul în interesul legii formulat de către procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție s-a arătat că în practica judiciară națională nu există un punct de vedere unitar cu privire la interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 348 din Codul penal (corespondent al art. 281 din Codul penal anterior), în ipoteza exercitării activităților specifice profesiei de avocat de către persoane care nu fac parte din formele de organizare profesională recunoscute de Legea nr. 51/1995, republicată, cu modificările ulterioare.

2. Examenul jurisprudențial

Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a învederat că, în urma verificării jurisprudenței la nivel național referitor la aplicarea unitară a dispozițiilor art. 348 din Codul penal (corespondent al art. 281 din Codul penal anterior), în ipoteza exercitării activităților specifice profesiei de avocat de către persoane care nu fac parte din formele de organizare profesională recunoscute de Legea nr. 51/1995, republicată, cu modificările ulterioare, s-au evidențiat două orientări, conturând astfel caracterul neunitar al practicii judiciare sub acest aspect.

3. Soluțiile pronunțate de instanțele judecătorești

3.1. Într-o primă orientare, instanțele au considerat că persoanele care nu fac parte din formele de organizare profesională consacrate prin Legea nr. 51/1995, republicată, cu modificările ulterioare, și își desfășoară activitatea în cadrul unor structuri constituite în temeiul unor hotărâri judecătorești, săvârșesc infracțiunea prevăzută de art. 348 din Codul penal (art. 281 din Codul penal anterior).

În acest sens s-a arătat că faptele acestor persoane, săvârșite în exercitarea profesiei de avocat, constituie infracțiunea de exercitare fără drept a unei profesii sau activități, fiind îndeplinită condiția laturii obiective a acesteia, iar în plan subiectiv sunt comise cu forma de vinovăție impusă de lege.

3.2. Într-o a doua orientare a practicii, alte instanțe au considerat că persoanele care își desfășoară activitatea în cadrul unor structuri constituite în temeiul unor hotărâri

judecătorești nu pot fi trase la răspundere penală pentru comiterea infracțiunii de exercitare fără drept a unei profesii sau activități motivat de lipsa formei de vinovăție prevăzute de lege, respectiv a intenției.

Această concluzie a fost fundamentată pe faptul că "barourile" din care fac parte aceste persoane au fost constituite prin intermediul unor asociații a căror personalitate juridică a fost recunoscută prin hotărâri judecătorești și care aveau printre obiectele de activitate și "înființarea de barouri".

4. Opinia procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție

Soluția propusă de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție este în sensul orientării jurisprudențiale potrivit căreia persoanele care nu fac parte din formele de organizare profesională consacrate prin Legea nr. 51/1995, republicată, cu modificările ulterioare, ci își desfășoară activitatea în cadrul unor structuri constituite în temeiul unor hotărâri judecătorești, săvârșesc infracțiunea prevăzută de art. 348 din Codul penal (art. 281 din Codul penal anterior), fiind îndeplinite condițiile laturii obiective a acesteia, iar în plan subiectiv fiind comise cu forma de vinovăție impusă de lege.

În susținerea acestei opinii s-a argumentat că prin Legea nr. 255/2004 care a modificat Legea nr. 51/1995, republicată, cu modificările ulterioare, structurile de tipul celor în care activau aceste persoane au fost obligate să își înceteze de drept activitatea [art. 113 alin. (1)], iar actele de constituire și de înregistrare ale acestora erau considerate nule de drept [art. 1 alin. (3)].

Prin urmare, după această modificare legislativă persoanele care activează în alte structuri decât cele consfințite de Legea nr. 51/1995, republicată, cu modificările ulterioare, și desfășoară activități specifice profesiei de avocat, exercită fără drept această profesie, având reprezentarea urmărilor acestor fapte și acceptând posibilitatea producerii acestor urmări.

Această concluzie s-a apreciat a răspunde inclusiv exigențelor de accesibilitate și previzibilitate a legii impuse de art. 7 paragraful 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, acestea fiind asigurate și garantate.

5. Raportul asupra recursului în interesul legii

Judecătorul-raportor, prin raportul întocmit în cauză privind sesizarea referitoare la interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 348 din Codul penal, a constatat că recursul în interesul legii este admisibil.

Rezumând problema de drept care a primit o soluționare diferită din partea instanțelor judecătorești, prin hotărâri judecătorești definitive, judecătorul-raportor a arătat că aceasta ar viza:

- pe de o parte, latura obiectivă a infracțiunii, reținându-se că este sau nu îndeplinită condiția săvârșirii faptei "fără drept";

- pe de altă parte, latura subiectivă a acesteia, arătându-se că autorii infracțiunilor au comis actele de executare considerând că funcționează într-un cadru legal și nu au urmărit sau acceptat producerea urmărilor specifice acestor fapte ori dimpotrivă;

- un alt element tratat neunitar a avut în vedere respectarea rigorilor de accesibilitate și previzibilitate a legii, astfel cum sunt acestea interpretate în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului.

Prin prisma celor mai sus arătate, judecătorul-raportor și-a exprimat opinia că, în speță, obiectul recursului în interesul legii vizează, în concret, aspectul îndeplinirii sau neîndeplinirii condiției tipicității infracțiunii reclamate raportat la situația dată.

Pentru a se putea concluziona în privința acestei condiții, s-a apreciat necesar a fi examinat modul în care au fost înființate structurile din care fac parte persoanele care desfășoară activități specifice profesiei de avocat și dacă acestea respectă dispozițiile legale mai sus menționate.

Astfel, s-a reținut că prin Legea nr. 3/1948 au fost desființate barourile și Uniunea barourilor (art. 1) și s-au înființat, în locul acestora, colegiul și uniunea colegiilor care aveau aceleași drepturi și obligații ca și entitățile desființate (art. 2).

Din articolele enunțate și din economia legii a rezultat că este vorba de o înlocuire, de o modificare formală, fondul structurilor rămânând același.

În această formă a colegiilor, avocatura a funcționat până la apariția Decretului-lege nr. 90/1990 prin care s-a revenit la denumirea de barouri (art. 3).

Avocatura ca activitate care concură la realizarea serviciului public al justiției și structurile în care se realizează nu pot fi înființate decât prin lege sau, în formularea art. 28 din Decretul nr. 31/1954, prin actul de dispoziție al organului de stat competent. Aceasta înseamnă emiterea de către Parlament a unei legi privind avocatura.

Prin urmare, s-a apreciat că Legea nr. 51/1995, republicată, cu modificările ulterioare, este un act valabil emis, de înființare a actualelor structuri în care funcționează avocatura și se exercită profesia de avocat.

În ceea ce privește celelalte entități constituite în vederea practicării acestei profesii, s-a reținut că acestea au fost înființate prin intermediul mai multor hotărâri judecătorești.

În esență s-a reținut că, întrucât asociațiile prin intermediul cărora au fost înființate aceste "barouri" au fost desființate, fie prin hotărâri judecătorești, fie ca efect al Legii nr. 51/1995, această condiție esențială care vizează latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 348 din Codul penal (corespondent al art. 281 din Codul penal anterior), respectiv exercitarea profesiei "fără drept", este îndeplinită.

Totodată, s-a reținut că legalitatea funcționării acestor structuri a fost cenzurată expres prin Legea nr. 255/2004 privind modificarea și completarea Legii nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat.

Astfel, potrivit art. 1 alin. (2) și (3) din Legea nr. 51/1995, republicată, cu modificările ulterioare, profesia de avocat se exercită numai de avocații înscriși în tabloul baroului din care fac parte, barou component al Uniunii Naționale a Barourilor din România. Constituirea și funcționarea de barouri în afara Uniunii Naționale a Barourilor din România sunt interzise. Actele de constituire și de înregistrare ale acestora sunt nule de drept.

Totodată, art. 82 alin. (1) și (2) din aceeași lege (devenit art. 113 după republicarea legii) statuează că la data intrării în vigoare a legii "persoanele fizice sau juridice care au fost autorizate în baza altor acte normative ori au fost încuviințate prin hotărâri judecătorești să desfășoare activități de consultanță, reprezentare sau asistență juridică, în orice domenii, își încetează de drept activitatea. Continuarea unor asemenea activități constituie infracțiune și se pedepsește potrivit legii penale."

De asemenea, de la aceeași dată "încetează de drept efectele oricărui act normativ, administrativ sau jurisdicțional prin care au fost recunoscute ori încuviințate activități de consultanță, reprezentare și asistență juridică contrare dispozițiilor prezentei legi."

În consecință, s-a reținut că ulterior intrării în vigoare a Legii nr. 255/2004, activitățile specifice profesiei de avocat exercitate de persoanele care nu făceau parte din formele de organizare profesională recunoscute de Legea nr. 51/1995, republicată, cu modificările ulterioare, nu mai puteau fi justificate prin invocarea hotărârilor judecătorești anterior menționate.

Prin urmare, s-a concluzionat în sensul că nu este posibilă îndeplinirea unei asemenea profesii în afara cadrului instituționalizat de Legea nr. 51/1995, republicată, cu modificările ulterioare, câtă vreme dispozițiile din actul normativ arătat, având caracter de lege specială cu privire la modul de exercitare a profesiei de avocat, conțin anumite cerințe imperative. Susținerea că "barourile" care au fost înființate prin hotărâre judecătorească funcționează în mod legal nu poate fi considerată justă.

Cu privire la latura subiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 348 din Codul penal s-a reținut că întrunirea, respectiv lipsa formei de vinovăție prevăzute de lege (intenția reală) cu care persoanele care nu fac parte din formele de organizare profesională consacrate

prin Legea nr. 51/1995, republicată, cu modificările ulterioare, își desfășoară activitatea în cadrul unor structuri constituite în temeiul unor hotărâri judecătorești, este nespecifică în abordarea unui recurs în interesul legii.

În concluzie, s-a apreciat că, raportat la îndeplinirea condiției tipicității infracțiunii reclamate pentru situația dată, în ipoteza exercitării activităților specifice profesiei de avocat de către persoane care nu fac parte din formele de organizare profesională recunoscute de Legea nr. 51/1995, republicată, cu modificările ulterioare, cerința săvârșirii faptei "fără drept" este îndeplinită, iar persoanele respective pot fi trase la răspundere penală pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 348 din Codul penal.

6. Înalta Curte de Casație și Justiție, examinând sesizarea cu recurs în interesul legii, raportul întocmit de judecătorul- raportor și dispozițiile legale ce se solicită a fi interpretate în mod unitar, reține următoarele:

Înalta Curte de Casație și Justiție a fost legal sesizată, fiind îndeplinite cerințele impuse de dispozițiile art. 471 din Codul de procedură penală, referitoare la titularul sesizării și la depunerea hotărârilor definitive ce atestă existența unei jurisprudențe neunitare relativ la problema de drept ce se cere a fi interpretată.

Practica neunitară ce formează obiectul recursului în interesul legii a fost generată de interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 348 din Codul penal (corespondent al art. 281 din Codul penal anterior) în ipoteza exercitării activităților specifice profesiei de avocat de către persoane care nu fac parte din formele de organizare profesională recunoscute de Legea nr. 51/1995, republicată, cu modificările ulterioare.

În esență, aspectele care au condus la o jurisprudență neunitară au vizat, pe de o parte, latura obiectivă a infracțiunii, cu referire la condiția săvârșirii faptei "fără drept", iar, pe de altă parte, latura subiectivă a acesteia, cu referire la forma de vinovăție cu care au acționat persoanele cercetate pentru comiterea acestei infracțiuni.

Potrivit art. 348 din Codul penal, constituie infracțiune "exercitarea, fără drept, a unei profesii sau activități pentru care legea cere autorizație ori exercitarea acestora în alte condiții decât cele legale, dacă legea specială prevede că săvârșirea unor astfel de fapte se sancționează potrivit legii penale".

Textul de lege are corespondent în legislația penală anterioară în cuprinsul art. 281 din Codul penal și nu a suferit modificări de natură a influența problema de drept ce constituie obiectul recursului în interesul legii.

Din economia normelor de incriminare sus-menționate rezultă că pentru a fi întrunită latura obiectivă a infracțiunii este necesară îndeplinirea cumulativă a următoarelor cerințe:

- profesia sau activitatea pentru care legea cere autorizație să fie exercitată fără drept sau în alte condiții decât cele legale;
- legea specială să prevadă expres că săvârșirea unei astfel de fapte (exercitarea fără drept a acelei profesii) se sancționează potrivit legii penale.

Reglementarea art. 348 din Codul penal are caracterul unei norme cadru ("norme în alb"), întrucât nu indică profesiile sau activitățile a căror exercitare fără drept, sau în alte condiții decât cele legale, constituie infracțiune; aceste profesii sau activități sunt reglementate prin legi speciale extrapenale care, stabilind pentru fiecare în parte condițiile și limitele de exercitare, completează în acest fel prevederile-cadru ale art. 348 din Codul penal.

În acest sens se reține că art. 26 din Legea nr. 51/1995, republicată, cu modificările ulterioare, stipulează că: "Exercitarea oricărei activități de asistență juridică specifică profesiei de avocat și prevăzută la art. 3 de către o persoană fizică sau juridică ce nu are calitatea de avocat înscris într-un barou și pe tabloul avocaților aceluși barou constituie infracțiune și se pedepsește potrivit legii penale."

În ce privește verificarea îndeplinirii condiției exercitării "fără drept" a profesiei de avocat, aceasta presupune analiza modului în care sunt reglementate organizarea și

exercitarea profesiei de avocat în România.

Organizarea profesiei liberale de avocat s-a realizat pentru prima dată în România prin Legea nr. 1.709 din 4 decembrie 1864 pentru corpul de avocați.

Prin Legea din 12 martie 1907 pentru organizarea corpului de avocați¹, structurile teritoriale ale ordinului avocaților au dobândit personalitate juridică.

Conform legii, exercitarea profesiei de avocat se făcea de persoane înscrise în tabloul avocaților (art. 1), fiind interzis oricărei persoane care nu avea calitatea de avocat să aibă un birou de avocatură (art. 31).

Denumirea utilizată a continuat să fie cea de "corpul avocaților", iar corpul avocaților din fiecare district (noțiunea privită în sens restrâns) era persoană juridică (art. 35), nu și corpul privit în sens larg (totalitatea avocaților din România).

Corpurile avocaților, care preexistau, au dobândit personalitate juridică, direct prin dispoziția legii.

Legea din 21 februarie 1923 pentru organizarea și unificarea corpului de avocați² a utilizat, ca sinonime, expresiile "corpul avocaților" (în sens restrâns, la nivel teritorial) și "baroul".

Potrivit legii, exercitarea profesiei de avocat se făcea de membrii corpului avocaților (art. 1).

Corpul avocaților sau baroul din fiecare district (noțiunea privită în sens restrâns) era persoană juridică (art. 55). Potrivit acestei legi s-a înființat la nivel național "Uniunea Avocaților din România", persoană juridică, ca organ general al barourilor (corpurilor) de avocați din România.

Legea din 28 decembrie 1931 (Decret nr. 4.221) pentru organizarea Corpului de Avocați a fost modificată și completată în 1932, în 1934, în 1936, în 1938, în 1939 și republicată în 30 martie 1939.

Prin această lege, barourile și Uniunea Avocaților din România devin, pentru prima dată, "persoane juridice de drept public" (art. 6).

Prin Decretul-lege din 26 octombrie 1939 pentru numirea și funcționarea comisiunilor interimare la Uniunea avocaților și la Barourile avocaților din țară³ au fost dizolvate organele alese de conducere ale acesteia, care au fost înlocuite cu organe numite, acestea devenind organele de conducere ale Uniunii Avocaților din România, care a continuat să existe, nefiind în niciun fel afectată existența structurilor ordinului profesional al avocaților.

În anul 1940 a fost adoptată Legea nr. 509 din 5 septembrie 1940 pentru organizarea Corpului de avocați din România⁴. Actul normativ prevedea existența Uniunii Barourilor din România, alcătuită din toate barourile din țară (art. 5). Aceasta era persoană juridică de drept public (art. 6).

Ca dispoziții tranzitorii și finale, erau prevăzute alegeri pentru constituirea organelor centrale ale corpului de avocați (art. 291) și organe interimare la conducerea Uniunii Barourilor din România (art. 292).

A fost introdusă o nouă denumire a structurii centrale a ordinului avocaților, și anume Uniunea Barourilor avocaților din România, în loc de Uniunea Avocaților din România. Uniunea Barourilor avocaților din România a continuat să fie compusă din barouri (iar nu din avocați) și să aibă personalitate juridică, legea prevăzând expres natura de persoană juridică de drept public.

Prin Legea nr. 3 din 17 ianuarie 1948 pentru desființarea Barourilor și înființarea Colegiilor de Avocați din România⁵, barourile, ca și Uniunea Barourilor avocaților din

¹ Publicată în Monitorul Oficial nr. 277 din 12 martie 1907.

² Publicată în Monitorul Oficial nr. 231 din 21 februarie 1923.

³ Publicat în Monitorul Oficial nr. 248 din 26 octombrie 1939.

⁴ Publicată în Monitorul Oficial nr. 205 din 5 septembrie 1940.

⁵ Publicată în Monitorul Oficial nr. 15 din 17 ianuarie 1948.

România au fost desființate, iar în locul lor au fost înființate, prin efectul legii, colegii de avocați în fiecare județ, respectiv Uniunea Colegiilor de Avocați din România, calificate ca fiind persoane juridice de drept public, care au preluat de drept patrimoniile fostelor barouri, respectiv al Uniunii Barourilor (a se vedea art. 1-3).

Este evident astfel că asociațiile denumite "colegii", respectiv "Uniunea Colegiilor" sunt succesoarele universale și de plin drept, în temeiul legii, ale fostelor "barouri", respectiv a "Uniunii Barourilor" menționate în legislația anterioară .

Prin Decretul nr. 39/1950 privitor la profesiunea de avocat⁶, Uniunea Colegiilor de Avocați din România a fost desființată, însă colegiile de avocați au continuat să existe, ca singura formă de structurare - la nivel teritorial - a ordinului avocaților, cu personalitate juridică și aflate sub îndrumarea și controlul Ministerului Justiției (art. 3).

Prin Decretul nr. 281/1954 pentru organizarea avocaturii în Republica Populară Română⁷, a fost înființat Colegiul Central al Colegiilor de Avocați din Republica Populară Română, cu personalitate juridică, pentru organizarea, conducerea și îndrumarea activităților avocațiale din România (art. 19), conducerea generală a avocaturii fiind exercitată în continuare de Ministerul Justiției (art. 25).

Prin Decretul-lege nr. 90/28.02.1990 privind unele măsuri pentru organizarea și exercitarea avocaturii în România⁸, s-a revenit la denumirea anterioară a formei de organizare a profesiei de avocat, respectiv "barou" în loc de "colegiu", și s-a reînființat Uniunea Avocaților din România, compusă din toți avocații înscriși în barouri, având (ca și acestea din urmă) personalitate juridică (art. 3 și art. 12).

Acest act normativ a fost urmat de Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat⁹, care a suferit de-a lungul timpului numeroase modificări, prin care s-a urmărit clarificarea statutului profesiei de avocat și a condițiilor în care se poate accede în profesie.

Din succesiunea în timp a actelor normative enumerate mai sus rezultă că formele de organizare la nivel teritorial a profesiei de avocat, indiferent de denumirea acestora ("barouri", "colegii"), nu au fost niciodată desființate în România, operațiunea juridică utilizată de legiuitor fiind aceea a transformării persoanei juridice, în sensul că prin același act normativ s-a prevăzut desființarea persoanelor juridice existente, concomitent cu înființarea în locul acestora a unor alte persoane juridice, ca succesoare în drepturi și obligații ale celor dintâi.

Aceeași este situația și în privința formelor de organizare la nivel național ("Uniunea Avocaților din România", "Uniunea Barourilor din România", "Uniunea Colegiilor de Avocați din România" "Consiliul Central al Colegiilor de Avocați", "Uniunea Națională a Barourilor din România"), cu singura mențiune că pentru o scurtă perioadă de timp, între 14 februarie 1950 (data publicării în Buletinul Oficial a Decretului nr. 39/1950) și 21 iulie 1954 (data publicării în Buletinul Oficial a Decretului nr. 281/1954), profesia de avocat a rămas fără o structură organizatorică la nivel național.

Din această perspectivă, se poate spune că în România a existat o continuitate a organizării și exercitării profesiei de avocat, iar înființarea persoanelor juridice succesoare s-a făcut direct în temeiul legii, fără nicio altă formalitate ulterioară.

Organizarea exercitării prin lege a profesiei de avocat, ca, de altfel, a oricărei activități ce reprezintă interes pentru societate este firească și necesară în vederea stabilirii competenței, a modului și mijloacelor în care se exercită profesia, precum și a limitelor dincolo de care s-ar încălca drepturile altor persoane sau categorii profesionale.

Legiuitorul a reglementat prin legi speciale toate activitățile care contribuie la

⁶ Publicat în Buletinul Oficial nr. 11 din 14 februarie 1950.

⁷ Publicat în Buletinul Oficial nr. 34 din 21 iulie 1954.

⁸ Publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 32 din 1 martie 1990.

⁹ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 116 din 9 iunie 1995.

realizarea interesului public, organizându-le în asociații profesionale ce dobândesc personalitate juridică în temeiul acestor legi.

În acest context, Legea nr. 51/1995, republicată, cu modificările ulterioare, reglementează forme unice și exclusive de organizare profesională a avocaților în România, în sensul că această profesie poate fi exercitată numai de avocați înscriși în barou (existând și funcționând câte un singur barou în fiecare județ), component din Uniunea Națională a Barourilor din România (U.N.B.R.), ca unică structură națională a ordinului profesional al avocaților din România [a se vedea art. 1 alin. (2), art. 10 alin. (2) și art. 60 alin. (1) din lege].

Mai mult, deși acest lucru era de domeniul evidenței, prin Legea nr. 255/2004 privind modificarea și completarea Legii nr. 51/1995 privind organizarea și exercitarea profesiei de avocat, s-a interzis în mod expres constituirea și funcționarea de barouri în afara U.N.B.R., sub sancțiunea nulității de drept a actelor de constituire și de înregistrare a acestora [a se vedea art. 1 alin. (3) din Legea nr. 51/1995, republicată, cu modificările ulterioare].

Totodată, art. 82 alin. (1) și (2) din aceeași lege (devenit art. 113 după republicarea legii) statuează că "la data intrării în vigoare a legii persoanele fizice sau juridice care au fost autorizate în baza altor acte normative ori au fost încuviințate prin hotărâri judecătorești să desfășoare activități de consultanță, reprezentare sau asistență juridică, în orice domenii, își încetează de drept activitatea. Continuarea unor asemenea activități constituie infracțiune și se pedepsește potrivit legii penale."

De asemenea, de la aceeași dată "încetează de drept efectele oricărui act normativ, administrativ sau jurisdicțional prin care au fost recunoscute ori încuviințate activități de consultanță, reprezentare și asistență juridică contrare dispozițiilor prezentei legi".

Așa cum rezultă din expunerea de motive a inițiativei legislative, devenită ulterior Legea nr. 255/2004, o parte dintre modificările propuse și adoptate au vizat:

- "- așezarea barourilor la baza organizării, funcționării și realizării activității avocațiale, ca unică și exclusivă formă de organizare și funcționare a profesiei de avocat;
- însumarea tuturor barourilor în Uniunea Națională a Barourilor din România, fără putința de a exista și de a funcționa barouri în afara Uniunii Naționale a Barourilor din România."

Realitatea socială care a impus aceste modificări a constat în "practicarea activităților avocațiale de către persoane fără calitate legală", menționându-se în acest context că "s-au înregistrat chiar cazuri în care instanțe judecătorești au încuviințat prin hotărâri înființarea și funcționarea de asemenea practici ilegale".

Chestiunea referitoare la modul de exercitare a profesiei de avocat în România a format obiectul analizei Curții Constituționale, a Înaltei Curți de Casație și Justiție, precum și a Curții Europene a Drepturilor Omului.

Astfel, Curtea Constituțională a statuat că "avocatura este un serviciu public care este organizat și funcționează pe baza unei legi speciale, iar profesia de avocat poate fi exercitată de un corp profesional selectat și funcționând după reguli stabilite de lege.

Această opțiune a legiuitorului nu poate fi considerată ca neconstituțională, având în vedere că scopul ei este asigurarea unei asistențe juridice calificate, iar normele în baza cărora funcționează nu contravin principiilor constituționale, cei care doresc să practice această profesie fiind datori să respecte legea și să accepte regulile impuse de aceasta.

Astfel se explică de ce condițiile de organizare și exercitare a profesiei de avocat sunt prevăzute într-o lege specială și nu se supun normei generale cuprinse în Ordonanța Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, cu modificările ulterioare."¹⁰

Totodată, s-a reținut că: "deși avocatura este o profesie liberală și independentă,

¹⁰ Decizia nr. 195 din 27 aprilie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 532 din 14 iunie 2004.

exercitarea sa trebuie să se desfășoare într-un cadru organizat, în conformitate cu reguli prestabilite, a căror respectare trebuie asigurată inclusiv prin aplicarea unor măsuri coercitive, rațiuni care au impus constituirea unor structuri organizatorice unitare și prohibirea constituirii în paralel a altor structuri destinate practicării aceleiași activități, fără suport legal."¹¹

La rândul său, Înalta Curte de Casație și Justiție - Secțiile Unite, având a se pronunța asupra asistenței juridice acordate în procesul penal unui învinuit sau inculpat de o persoană care nu a dobândit calitatea de avocat în condițiile Legii nr. 51/1995, modificată și completată prin Legea nr. 255/2014, a reținut că: "câtă vreme dispozițiile din actul normativ arătat, având caracter de lege specială cu privire la modul de exercitare a profesiei de avocat, conțin anumite cerințe imperative, este de la sine înțeles că nu este posibilă îndeplinirea unei asemenea profesii în afara cadrului instituționalizat de acea lege", astfel încât asistența juridică acordată de către o asemenea persoană echivalează cu lipsa de apărare a învinuitului sau inculpatului.¹²

De asemenea, declarând inadmisibilă cererea ce i-a fost adresată de o asociație din România, care a reclamat încălcarea libertății de asociere prevăzută de art. 11 din Convenția Europeană, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut că "printre obiectivele statutare ale asociației figura crearea de barouri, ceea ce contravenea prevederilor Legii nr. 51/1995 care interzice crearea de barouri și exercitarea profesiei de avocat în afara Uniunii Avocaților din România", aceasta din urmă neputând fi analizată ca o asociație în sensul art. 11 din Convenție, căci "ordinea profesiilor liberale sunt instituții de drept public, reglementate de lege și care urmăresc scopuri de interes general".¹³

Prin urmare, apare ca fiind evident faptul că singura modalitate legală de exercitare a profesiei de avocat este cea prevăzută de Legea nr. 51/1995, republicată, cu modificările ulterioare, și este condiționată de înscrierea în tabloul unui barou component al Uniunii Naționale a Barourilor din România, formă de organizare profesională unică și exclusivă.

Această condiție nu este îndeplinită în cazul persoanelor care exercită activități specifice profesiei de avocat în cadrul unor entități paralele cu cele care ființează în mod legal și sunt succesoare în drepturi ale celor existente anterior, chiar dacă aceste entități ar utiliza, contrar dispozițiilor legale exprese, denumiri identice.

Simpla invocare a dispozițiilor Legii nr. 51/1995, republicată, cu modificările ulterioare, în deciziile emise de aceste entități, nu poate să conducă la concluzia dobândirii calității de avocat în mod legal, în condițiile în care emitentul nu are abilitatea conferită de lege de a organiza examenul de accedere în profesia de avocat, fiind în realitate doar o structură paralelă înființată pentru eludarea dispozițiilor Legii nr. 51/1995, așa cum a fost modificată și completată prin Legea nr. 255/2004.

Într-o asemenea ipoteză, este îndeplinită cerința exercitării "fără drept" a activităților specifice profesiei de avocat, esențială pentru existența laturii obiective a infracțiunii prevăzute de art. 348 din Codul penal.

Sub aspectul laturii subiective, infracțiunea de exercitare fără drept a unei profesii se comite cu intenție directă (când făptuitorul prevede rezultatul faptei sale, urmărind producerea lui prin săvârșirea faptei) sau indirectă (când făptuitorul prevede rezultatul faptei sale și, deși nu-l urmărește, acceptă posibilitatea producerii lui).

Or, așa cum s-a arătat, Legea nr. 51/1995, republicată, cu modificările ulterioare, reglementează în mod explicit condițiile pe care trebuie să le îndeplinească o persoană pentru a profesa avocatura în România, iar prin modificările aduse odată cu intrarea în

¹¹ Decizia nr. 260 din 12 mai 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 548 din 28 iunie 2005.

¹² Decizia în interesul legii nr. XXVII din 16 aprilie 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 772 din 14 noiembrie 2007.

¹³ Decizia din 12 octombrie 2004 cu privire la admisibilitatea cererii nr. 24.057/03 prezentată de Pompiliu Bota împotriva României, tradusă și publicată pe www.ier.ro.

vigoare a Legii nr. 255/2004 a fost instituită în mod expres interdicția de a se constitui și de a funcționa barouri în afara Uniunii Naționale a Barourilor din România, cu referire, de asemenea, explicită la activitățile desfășurate anterior intrării în vigoare a legii, a căror continuare după această dată "constituie infracțiune și se pedepsește potrivit legii penale".

Prin urmare, persoanele care exercită activități specifice profesiei de avocat în cadrul unor barouri paralele cu cele care ființează în temeiul legii, indiferent dacă acestea au fost/vor fi (fost) constituite după intrarea în vigoare a Legii nr. 255/2004 ori au existat și anterior, dar și-au continuat activitatea ulterior acestei date, au reprezentarea subiectivă a faptului că acționează dincolo de cadrul legal în vigoare, căci acesta are suficientă precizie și claritate pentru a permite destinatarilor ei să îl înțeleagă și să-și conformeze conduita dispozițiilor sale, fiind astfel exclusă posibilitatea invocării erorii, ca o cauză de neimputabilitate prevăzută de art. 30 din Codul penal.

Cu alte cuvinte, latura subiectivă a infracțiunii analizate se află în strânsă legătură cu latura ei obiectivă, mai precis cu cerința esențială a exercitării "fără drept" a activităților specifice profesiei de avocat, a cărei îndeplinire conduce la concluzia că o persoană aflată într-o asemenea situație acționează cu intenția de a leza valorile sociale ocrotite prin norma juridică incriminatoare, urmând ca organele judiciare să analizeze *in concreto* vinovăția fiecărei persoane cercetate pentru săvârșirea acestei infracțiuni.

În considerarea celor expuse, în interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 348 din Codul penal, fapta unei persoane care exercită activități specifice profesiei de avocat în cadrul unor entități care nu fac parte din formele de organizare profesională recunoscute de Legea nr. 51/1995, republicată, cu modificările ulterioare, constituie infracțiunea de exercitare fără drept a unei profesii sau activități prevăzută de art. 348 din Codul penal.

Pentru considerentele arătate, în temeiul art. 473 și art. 474 din Codul de procedură penală,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
În numele legii
D E C I D E:

Admite recursul în interesul legii.

În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 348 din Codul penal stabilește: "Fapta unei persoane care exercită activități specifice profesiei de avocat în cadrul unor entități care nu fac parte din formele de organizare profesională recunoscute de Legea nr. 51/1995 privind organizarea și exercitarea profesiei de avocat, republicată, cu modificările și completările ulterioare, constituie infracțiunea de exercitare fără drept a unei profesii sau activități prevăzută de art. 348 Cod penal."

Obligatorie, potrivit art. 474 alin. (4) din Codul de procedură penală.

Pronunțată, în ședință publică, azi, 21 septembrie 2015.

VICEPREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
IONUȚ MIHAI MATEI

Magistrat-asistent,
Adina Andreea Ciuhan Teodoru

CARTA INTERPROFESIONALĂ A JUDECĂTORILOR, PROCURORILOR ȘI AVOCAȚILOR ROMÂNI

Cu ocazia a 25 de ani de reformă a sistemului judiciar de la Revoluția din decembrie 1989, moment istoric crucial pentru intrarea României într-o nouă etapă, aceea a construirii unei societăți democratice

Statul de drept și justiția

1. Autoritatea judecătorească din România constituie una din cele trei autorități care asigură consolidarea statului de drept român, prin respectarea supremației legii și aplicarea acesteia cu independență, imparțialitate, responsabilitate și eficiență în toate fazele procedurii.
2. Independența și imparțialitatea judecătorilor sunt principiile constituționale fundamentale ale funcționării Justiției.
3. În statul de drept român, procurorii se bucură de independență, dar și de stabilitate în asigurarea atribuțiilor specifice ce le revin, aceste principii, reprezentând garanții pentru o justiție imparțială și efektivă, ceea ce asigură protejarea intereselor publice, dar și private ale justițiabililor în cauză.
4. Totodată, în statul de drept român, avocații au un rol semnificativ în asigurarea aplicării legii, respectului drepturilor și garanțiilor fundamentale ale justițiabililor.
5. Judecătorii, procurorii și avocații români în cadrul procedurii judiciare au atribuții distincte și complementare, reprezentând o garanție necesară pentru o Justiție echitabilă, imparțială și eficientă.
6. Dialogul interprofesional continuu între judecătorii, procurorii și avocații români are loc pe baza unor principii și valori etice comune, ca respectul față de lege, secretul profesional, integritatea și respectul față de justițiabili, competență profesională, echitate, precum și respect reciproc.

Specificul funcțiilor

7. Rolurile judecătorilor, procurorilor și avocaților români în cadrul procedurii judiciare sunt diferite, dar dialogul interprofesional al acestora în exercitarea atribuțiilor specifice în cadrul procedurii judiciare este necesar să aibă loc în scopul protecției drepturilor omului și să asigure garanția că sistemul judiciar roman funcționează transparent și eficient.
8. Judecătorii, procurorii și avocații români își desfășoară activitatea pentru binele comun al societății democratice din România, asigurând justițiabililor garantarea drepturilor și libertăților lor sub toate aspectele, atât prin legile naționale, cât și prin Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor și Libertăților Fundamentale ale Omului și Tratatul Comunitare.
9. Acțiunea și conduita judecătorului, procurorului și avocatului român trebuie să asigure, în consolidarea complementarității funcțiilor fiecăruia, încredere justițiabilului cu privire la obiectivitatea actului de justiție.
10. Judecătorii, procurorii și avocații români sunt independenți în activitatea exercitată de fiecare, așa încât în ochii justițiabililor și ai societății, ca întreg nu trebuie să existe nicio suspiciune a vreunei ingerințe între aceștia sau vreo confuzie între cele trei profesii.
11. Statutul judecătorilor, procurorilor și avocaților români este garantat prin lege, ceea ce creează exigențe și garanții similare sub aspectul condițiilor de recrutare, formare și dezvoltarea carierei.

Etica și deontologia judecătorilor, procurorilor și avocaților români

12. Judecătorii, procurorii și avocații români trebuie să fie personae cu o integritate și competență profesională deosebite.

13. Judecătorii, procurorii și avocații români trebuie să aibă o conduită de abținere față de a face comunicări publice cu privire la cauzele lor, cu respectarea principiilor ce guvernează fiecare profesie.

14. Judecătorii, procurorii și avocații români au obligația de a cunoaște normele etice care guvernează funcția celuilalt, ceea ce conduce la creșterea înțelegerii și respectului pentru atribuțiile celuilalt, contribuind la garantarea unui dialog interprofesional adecvat între cele trei profesii.

Formarea judecătorilor, procurorilor și avocaților români

15. Încrederea în Justiția din România trebuie asigurată prin dezvoltarea continuă a aptitudinilor profesionale ale judecătorilor, procurorilor și avocaților români, ceea ce conduce la creșterea calității actului de judecată în ansamblul său.

16. Formarea judecătorilor, procurorilor și avocaților români presupune nu numai însușirea și dezvoltarea aptitudinilor profesionale necesare accesului în cadrul profesiilor, dar și o formare permanentă de-a lungul carierei.

17. Organizarea și desfășurarea unei formări comune pentru judecătorii, procurorii și avocații români pe teme de interes comun contribuie la realizarea unei justiții de cea mai înaltă calitate.

18. Formarea comună a judecătorilor, procurorilor și avocaților români prin modalități diverse, respectiv proiecte, dezbateri juridice comune constituie o bază solidă pentru cultură juridică comună, în spiritul valorilor democratice ale justiției europene, asigurând consolidarea dialogului interprofesional.

Dialogul interprofesional continuu între judecătorii, procurorii și avocații români și cooperarea internațională

19. Elaborarea și modificarea legilor în domeniul justiției presupune intensificarea nivelului dialogului interprofesional între judecătorii, procurorii și avocații români la nivel instituțional, în procedura consultării și redactării dispozițiilor legale, reprezentativității în fața autorității legiuitoare naționale, în cadrul dezbaterilor parlamentare naționale, precum și în cadrul reuniunilor internaționale ale organismelor, organizațiilor internaționale, în domeniul judiciar, asigurând în acest mod consistență procesului de consolidare a Justiției.

20. În desfășurarea procedurilor judiciare este necesar ca judecătorii să asigure în realizarea asigurării respectării principiului egalității armelor în procesele penale, dar și în procesele civile a unui dialog interprofesional imparțial cu procurorii și avocații, cu respectarea atribuțiilor specifice acestora, prin stabilirea unor calendare cu privire la desfășurarea activităților judiciare necesare cauzelor penale și civile, în scopul asigurării îndeplinirii garanțiilor procesuale ale justițiabililor.

21. Organizarea și desfășurarea unor proiecte commune interprofesionale naționale dar și cu organisme europene, regionale și comunitare între judecătorii, procurorii și avocații români și cei europeni la nivel instituțional, prin reprezentanții desemnați sunt de natură să contribuie la realizarea unei culturi juridice naționale și europene comune spre o Justiție, care să confere încredere justițiabilului european într-un spațiu judiciar comun.

22. Diversificarea formelor de comunicare cu mass-media națională și internațională a judecătorilor, procurorilor și avocaților români, la nivel instituțional și prin reprezentanți desemnați, în baza elaborării unor bune practici comune este menită să confere încredere Justiției, ca un comunicator și formator de opinie cu înalte standard de credibilitate.

23. Mass-media, cât și judecătorii, procurorii și avocații români trebuie să respecte principiile fundamentale ca prezumția de nevinovăție, dreptul la un proces echitabil, dreptul la viață privată al persoanelor în cauză.

24. Dialogul interprofesional continuu între judecătorii, procurorii și avocații români cu reprezentanții altor sisteme de justiție internațională va avea loc numai cu respectarea principiilor fundamentale ale democrației și respectării drepturilor omului, în vederea consolidării respectului celor trei profesii și valorilor universale.

Semnături

Președintele/Reprezentantul Consiliului Superior al Magistraturii
Judecător Marius Tudose ss.ind.

Președintele Uniunii Naționale a Barourilor din România
Avocat dr. Gheorghe Florea ss.ind.

Reprezentantul României la Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni
Judecător dr. Aida Popa
Secția Penală a Înaltei Curți de Casatie si Justitie ss.ind.

23 Septembrie 2015

INTER-PROFESSIONAL CHARTER OF ROMANIAN JUDGES, PROSECUTORS AND COUNSELS

On the anniversary of 25 years of reform in the Romanian judicial system, since the Revolution of December 1989, as a historic landmark for Romania's entering a new stage in its history, that of building a democratic society

Rule of Law and Justice

1. The Judicial authority in Romania is one of the three authorities that ensure the strengthening of the rule of law in Romania, by compliance with precedence of the law and applying that law with independence, impartiality, responsibility and effectiveness in all procedural stages.

2. The independence and impartiality of judges are fundamental constitutional principles for the operation of a Judiciary.

3. In the Romanian rule of law state prosecutors have independence and stability in performing their specific tasks. Those principles are guarantees for an impartial and effective judiciary that provides protection of the public interests and private interests of parties in litigations.

4. Concurrently, in the Romanian rule of law state counsels play a significant role in ensuring proper use of the law, and compliance with litigants' rights and fundamental guarantees.

5. In judicial procedures Romanian judges, prosecutors and counsels have distinct but complementary responsibilities, thus acting as the necessary guarantee for the operation of a fair, impartial and effective justice.

6. The constant inter-profession dialog between Romanian judges, prosecutors and counsels is based on shared ethics principles and values, such as respect for the law, professional confidentiality, integrity and respect for litigants, professional skill, fairness and mutual respect.

Specific responsibilities

7. In judicial procedures the roles of Romanian judges, prosecutors and counsels are different, but their inter-profession dialog in the exercise of their specific responsibilities in judicial procedures needs to take place in order to protect human rights and put in place the guarantee that the Romanian judicial system operates transparently and effectively.

8. Romanian judges, prosecutors and counsels do their work in the best interest of the democratic society in Romania, providing litigants with a guarantee of their rights and liberties in all their facets, under national law as well as under the European Convention for Human Rights and the EC Treaties.

9. The work and conduct of a Romanian judge, prosecutor and counsel must ensure, within each profession's remit the litigant's confidence in the objectivity of justice.

10. Romanian judges, prosecutors and counsels are independent in the exercise of their respective activities, so that litigants and society at large does not develop any suspicion that interference can exist, or any mistaking of one profession for another.

11. The status of Romanian judges, prosecutors and counsels is guaranteed by law, and this creates requirements and guarantees that are similar between them in terms of conditions for recruitment, training and career development.

Ethics of Romanian judges, prosecutors and counsels

12. The Romanian judges, prosecutors and counsels should be individuals with outstanding integrity and professional skill.

13. Romanian judges, prosecutors and counsels should engage in a conduct of abstention from speaking in public about their cases, in compliance with the principles that govern each profession.

14. Romanian judges, prosecutors and counsels are under an obligation to know the rules of ethics that govern each other's profession, as this will lead to increased understanding and respect for each other's work and will contribute to guaranteeing a proper inter-profession dialog between the three professions.

Training of Romanian judges, prosecutors and counsels

15. Confidence in the Romanian justice should be obtained from constant improvement of the professional skills of Romanian judges, prosecutors and counsels, as that leads to improving the quality of justice overall.

16. The training of Romanian judges, prosecutors and counsels requires indeed an acquisition and development of professional skills needed for access to those professions, but also a constant work of improvement throughout one's career.

17. Organizing and operating a form of joint training for Romanian judges, prosecutors and counsels on topics of shared interest contributes to securing justice of the highest quality.

18. Joint training for Romanian judges, prosecutors and counsels in various formats, such as projects, conferences, debates about the law, is a sound basis for a common legal culture in the spirit of the democratic values of European justice, ensuring a stronger inter-profession dialog.

Constant inter-profession dialog between Romanian judges, prosecutors and counsels and international cooperation

19. Developing and amending laws on the judiciary requires a more in-depth inter-profession dialog between Romanian judges, prosecutors and counsels at institutional level: in the procedure of examining and drafting legal stipulations; in being represented before the national law-makers; at national parliamentary debates; and at international judicial meetings of international bodies, thus providing consistency to the process of strengthening justice.

20. In judicial proceedings and towards ensuring compliance with the principle of equal arms in criminal as well as civil trials it is necessary that judges use an impartial inter-profession dialog with the prosecutors and counsels, based on their respective responsibilities, by setting calendars of judicial activities needed in criminal and civil trials so as to meet the due process guarantees afforded to litigants.

21. Organizing and operating joint inter-profession projects at national level and with European, regional and EC bodies between the Romanian judges, prosecutors and counsels and others in Europe at institutional level, through appointed representatives, is of a nature that will contribute to establishing a shared national and European legal culture that puts in place a Justice system where the European citizens has confidence in a common judicial space.

22. Diversification of avenues of communication with the national and international mass-media for the Romanian judges, prosecutors and counsels, at institutional level and through appointed representatives, based on developed joint best practices, is intended to establish the justice system as a highly credible communicator and opinion-maker.

23. The mass-media as well as the Romanian judges, prosecutors and counsels should comply with the fundamental principles of the benefit of the doubt, right to a fair trial, right to privacy of litigants.

24. A constant inter-profession dialog between the Romanian judges, prosecutors and counsels and representatives of other, international justice systems shall take place only in compliance with the fundamental principles of democracy and human rights, so as to strengthen respect for the three professions and universal values.

Signed:

Chairperson of the Higher Council of Magistrates
Judge Marius Tudose

Chairperson of the National Union of Romanian Bar Associations
Consel Ph.D. Gheorghe Florea

Romanian Representative at the Consultative Council of European Judges
Judge Ph.D Rodica Aida Popa
Penal Section by the High Court of Cassation and Justice

23 September 2015

CHARTRE INTERPROFESSIONNELLE DES JUGES, PROCUREURS ET AVOCATS ROUMAINS

A l'occasion du 25e anniversaire de la réforme du système judiciaire, après la Révolution de décembre 1989, moment historique crucial pour l'entrée de la Roumanie dans une nouvelle étape et pour la construction d'une société démocratique.

L'Etat de droit et la justice

1. En Roumanie, l'autorité judiciaire est l'une des trois autorités qui assurent la consolidation de l'Etat de droit, par le respect de la suprématie de la loi, par son application dans l'indépendance, l'impartialité, la responsabilité et l'efficacité à toutes les phases de la procédure.
2. L'indépendance et l'impartialité des juges sont des principes constitutionnels fondamentaux du fonctionnement de la justice.
3. Dans l'Etat de droit roumain, les procureurs bénéficient d'indépendance, mais aussi de stabilité dans la garantie des attributions spécifiques qui sont les leurs, ces principes étant les garanties d'une justice impartiale et effective, ce qui assure la protection des intérêts publics, mais aussi privés des justiciables dans la cause.
4. En même temps, dans l'Etat de droit roumain, les avocats ont un rôle significatif pour l'application de la loi, le respect des droits et des garanties fondamentales des justiciables.
5. Dans le cadre de la procédure judiciaire roumaine, les juges, les procureurs et les avocats ont des attributions distinctes pour assurer une justice équitable, impartiale et efficace.
6. Le dialogue interprofessionnel continu entre juges, procureurs et avocats roumains repose sur des principes et des valeurs morales communs, comme le respect de la loi, le secret professionnel, l'intégrité et le respect des justiciables, la compétence professionnelle, l'équité et le respect réciproque.

Le spécifique des fonctions

7. Dans le cadre de la procédure judiciaire roumaine, les rôles des juges, procureurs et avocats sont différents, mais leur dialogue interprofessionnel, dans l'exercice de leurs attributions spécifiques au sein de la procédure judiciaire, est nécessaire, pour protéger les droits de l'homme et assurer que le système judiciaire roumain fonctionne de façon transparente et efficace.
8. Les juges, procureurs et avocats roumains déploient leur activité pour le bien commun de la société démocratique de Roumanie, assurant aux justiciables la garantie de leurs droits et libertés sous tous les aspects, aussi bien par les lois nationales, que par la Convention Européenne de Défense des Droits et Libertés Fondamentales de l'Homme et les Traités Communautaires.
9. L'action et la conduite du juge, du procureur et de l'avocat roumain doivent assurer, en consolidant le caractère complémentaire des fonctions de chacun, la confiance du justiciable à l'objectivité de l'acte de justice.
10. Les juges, procureurs et avocats roumains sont indépendants, chacun dans son activité, de façon à ce qu'aux yeux des justiciables et de la société dans son ensemble, il n'y ait aucune suspicion d'ingérence entre eux ou de confusion entre les trois professions.
11. Le statut des juges, procureurs et avocats roumains est garanti par la loi, ce qui crée des exigences et garanties similaires du point de vue des conditions de recrutement, formation et développement de la carrière.

L'éthique et la déontologie des juges, procureurs et avocats roumains

12. Les juges, procureurs et avocats roumains doivent être des personnes d'une intégrité et compétence professionnelles exceptionnelles.

13. Les juges, procureurs et avocats roumains doivent avoir une conduite sobre, s'abstenir de communications publiques concernant les causes dont ils s'occupent.

14. Les juges, procureurs et avocats roumains ont l'obligation de connaître chacun les normes morales qui règlent la fonction de l'autre, ce qui ne fait qu'améliorer la compréhension et le respect pour les attributions de l'autre, contribuant à assurer un dialogue interprofessionnel adéquat des trois professions.

La Formation des juges, procureurs et avocats roumains

15. La confiance en la Justice de Roumanie doit être assurée par le développement continu des aptitudes professionnelles des juges, procureurs et avocats, ce qui conduit à une meilleure qualité du jugement dans son ensemble.

16. La formation des juges, procureurs et avocats roumains ne suppose pas seulement l'assimilation et le développement des aptitudes professionnelles nécessaires pour l'accès aux professions respectives, mais aussi une formation permanente tout au long de la carrière.

17. L'organisation et le déroulement d'une formation commune des juges, procureurs et avocats roumains, sur des sujets d'intérêt commun, contribue à réaliser une justice de la plus haute qualité.

18. La formation commune des juges, procureurs et avocats roumains par des modalités différentes, respectivement des projets, conférences, débats juridiques communs, est la base solide d'une culture juridique commune, dans l'esprit des valeurs démocratiques de la justice européenne et assure la consolidation du dialogue interprofessionnel.

Le dialogue interprofessionnel continu des juges, procureurs et avocats roumains, et la coopération internationale

19. L'élaboration et la modification des lois dans le domaine de la justice implique une intensification du niveau du dialogue interprofessionnel entre les juges, procureurs et avocats roumains au niveau des institutions, dans la procédure de consultation et rédaction des dispositions légales, de leur représentativité aux yeux de l'autorité législative nationale, dans le cadre des débats parlementaires nationaux, ainsi que dans les réunions des organismes et organisations internationales, dans le domaine judiciaire, ce qui assure une certaine consistance du processus de consolidation de la justice.

20. Dans le déroulement des procédures, les juges doivent faire respecter le principe de l'égalité des armes au sein des procès pénaux, mais aussi, dans les procès civils un dialogue interprofessionnel impartial avec les procureurs et les avocats, en respectant les attributions spécifiques de ceux-ci, fixant des calendriers des activités judiciaires nécessaires pour les causes pénales et civiles, afin d'assurer les garanties processuelles des justiciables.

21. L'organisation et le déroulement de projets interprofessionnels communs au niveau national, mais aussi au niveau d'organismes européens, régionaux et communautaires entre juges, procureurs et avocats roumains et leurs collègues européens au niveau institutionnel, par leurs représentants désignés, sont de nature à contribuer à une culture juridique nationale et européenne commune, menant à une justice qui inspire confiance au justiciable européen, dans un espace judiciaire commun.

22. La diversification des formes de communication des juges, procureurs et avocats roumains avec les médias nationaux et internationaux, au niveau institutionnel et par des représentants désignés, sur la base de bonnes pratiques communes, est destinée à inspirer confiance en l'activité de la justice, en tant que communicateur et formateur d'opinion ayant un haut niveau de crédibilité.

23. Les médias, aussi bien que les juges, procureurs et avocats roumains, doivent respecter les principes fondamentaux, tels la présomption d'innocence, le droit à un procès équitable, le droit à la vie privée des personnes impliquées.

24. Le dialogue interprofessionnel continu des juges, procureurs et avocats roumains avec les représentants d'autres systèmes de justice internationale aura lieu uniquement dans le respect des principes fondamentaux de la démocratie et des droits de l'homme, afin de renforcer le respect des trois professions pour les valeurs universelles.

Signatures:

Président / Représentant du Conseil Supérieur de la Magistrature,

Président de l'Union Nationale des Barreaux de Roumanie/ Représentant de l'Union Nationale des Barreaux de Roumanie

Représentant de la Roumanie au Conseil Consultatif des Juges Européens

Date de la signature,

ZIUA EUROPEANĂ A AVOCAȚILOR 2015 LIBERTATEA DE EXPRIMARE

Ziua Europeană a Avocaților având drept temă Libertatea de Expresie va avea loc în întreaga Europă la data de 10 decembrie 2015, concomitent cu Ziua Mondială a Drepturilor Omului.

Ziua Europeană a Avocaților este dedicată valorilor comune ale avocaților și rolul acestora în cadrul societății civile cât și contribuției acestora la sistemul de justiție.

În 2014, CCBE a inițiat ideea de a coordona un eveniment anual la nivel european, prin care barourile vor fi îndemnate să organizeze activități la nivel național și local, concentrate asupra unei teme principale care să promoveze rolul avocaților în cadrul unui Stat de drept, prin susținerea principiilor sale în favoarea cetățenilor.

Tema din acest an este Libertatea de Expresie și se referă la toate formele acesteia. Ea este deosebit de importantă în această perioadă marcată de ciocniri ale libertăților – cea mai importantă fiind cea a crimelor de la Charlie Hebdo, din Paris – dintre libertatea de expresie și dreptul de a nu fi insultat ori discriminat. Acest caz este relevant și pentru avocați, atunci când, de exemplu, este vorba despre cazuri în care sunt implicați sau cu privire la societatea civilă în general.

Programele și activitățile Zilei Europene a Avocaților sunt organizate de barourile naționale și locale, ori de orice persoane sau grupări care lucrează cu acestea (membri ai barourilor, universități, instanțe de judecată, studenți, grupuri de tineri, organizații profesionale) care își propun să educe publicul asupra rolului crucial al Statului de drept și al procedurilor judiciare în protejarea drepturilor cetățenilor. Fiecărui Barou i se cere să coordoneze și alte programe care să atragă atenția publicului asupra Zilei Europene a Avocaților.

LIBERTATEA DE
EXPRIMARE

ZIUA AVOCAȚILOR
EUROPENI
2015

10 DECEMBRIE
2015

Avocații sunt paznicii
LIBERTĂȚII DE EXPRIMARE

Cetățeni din toată lumea, inclusiv avocați, sunt agresați, cenzurați, reținuți, puși sub acuzare ori încarcerati întrucât apără acest drept.

În acest an, avocații europeni marchează Ziua Mondială a Drepturilor Omului, concentrându-se asupra libertății de expresie.

În toată Europa,
concomitent cu Ziua
Mondială a Drepturilor
Omului

CCBE
COUNCIL OF BARS AND LAW SOCIETIES OF EUROPE
CONSEIL DES BARREAUX EUROPÉENS

www.ccbelawyers.org
#freedomofexpression
https://www.facebook.com/ccbe19

preluat de pe www.ccbelawyers.org

2015 European Lawyers Day: Freedom of Speech

European Lawyers Day on the theme of Freedom of Speech will take place throughout Europe on 10 December 2015, in conjunction with World Human Rights Day.

European Lawyers Day celebrates the common values of lawyers and their role in civil society in promoting the rule of law, as well as lawyers' common values and contribution to the justice system.

In 2014, the CCBE introduced the idea of coordinating an annual Europe-wide event that would encourage its member bars and law societies to organise national and local activities based around a central theme to promote the rule of law, and a lawyer's role in upholding its legal principles, to citizens.

This year's theme is Freedom of Speech, and refers to all forms of expression. It is particularly important at a time of clashing liberties – the most obvious in this year of the Charlie Hebdo murders in Paris being between freedom of speech and the right not to be insulted or discriminated against. This is also relevant with regards to lawyers' own freedom of speech, for instance in speaking about cases in which they are involved, or in being involved generally in civil society.

European Lawyers Day programmes and activities are organised by national and local bars, or any person or group working with a national or local bar (bar members, courts, law schools and students, youth groups, and community organisations) that would like to educate the public on the crucial role of the rule of law and the legal process in protecting citizens' rights. Each member bar and law society is asked to encourage its members to organise events, publish educational material and/or conduct other programmes that promote citizens' awareness of the European Lawyers Day theme.

This page is intended to assist Bars and Law Societies at the European, national and local level in their preparations for European Lawyers Day 2014. More information and material will be published in the coming months. Please do not hesitate to contact Madeleine Kelleher (kelleher@ccbe.eu) with any questions or comments.

We look forward to following your events and to celebrating a memorable European Lawyers Day 2015!

- [European Lawyers Day Poster](#)
- [European Lawyers Day Handbook](#)